

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **J. H.**, zast. Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem Ledčická 649/15, Praha 8, proti žalovanému: **Městský úřad Velké Meziříčí**, se sídlem Radnická 29/1, Velké Meziříčí, ve věci ochrany před nezákonným zásahem, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 10. 2019, čj. 30 A 59/2019-38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal ke krajskému soudu žalobu na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím v tom, že mu žalovaný podle § 125h odst. 7 zákona o silničním provozu nevrátil částku 1000 Kč bezodkladně poté, co tuto částku jako pokutu žalovanému uhradil po dni její splatnosti.

[2] Krajský soud žalobu zamítl. Konstatoval, že žalobce spatřuje nezákonnost zásahu pouze ve skutečnosti, že mu žalovaný částku nevrátil bezodkladně, ale až po třech měsících. Krajský soud s odkazem na rozsudek NSS ze dne 11. 7. 2019, čj. 9 As 138/2019-35, a s ohledem na okolnosti případu (zahrnující mj. skutečnost, že sám žalobce zaplatil určenou částku opožděně, jakož i to, že výše částky činila pouhých 1000 Kč) dovedl, že postup žalovaného zasáhl do práv žalobce v tak nepatrné intenzitě, že nelze hovořit o zásahu do jeho veřejných subjektivních práv. Krajský soud také závěrem odkázal na zásadu *de minimis non curat praetor*. Drobné pochybení, které nemohlo skutečně zasáhnout veřejná subjektivní práva jednotlivce, nemůže být v souladu s uvedenou zásadou označeno za zásah.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností.

[4] Namítl, že jej krajský soud před vydáním rozsudku nepoučil o jeho procesní povinnosti tvrdit „*výjimečné důvody*“, pro něž by postup žalovaného mohl být s ohledem na dosaženou intenzitu považován za nezákonný zásah. Stěžovatel v žalobě uvedl, že s částkou 1000 Kč nemohl po dobu 4 měsíců disponovat, což představuje zkrácení jeho práv. Podrobněji nerozebíral, jaké dopady měla tato skutečnost na jeho život, protože nic takového dosud judikatura nevyžadovala. Tento závěr dovodil NSS až v rozsudku ze dne 11. 7. 2019, čj. 9 As 138/2019-35, který byl vydán až po podání žaloby v této věci. S odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2018, sp. zn. III. ÚS 2551/16, se stěžovatel dovolával zásady, podle níž žalobce nemusí a vlastně ani nemůže vědět, co vše má v žalobě tvrdit – v projednávané věci tedy „*jak se v jeho životě projevilo to, že po danou dobu neměl k dispozici částku ve výši 1000 Kč*“. Podle názoru stěžovatele porušil krajský soud poučovací povinnost (rozsudek NSS ze dne 10. 9. 2009, čj. 7 Afs 105/20009-92), zákaz překvapivých rozhodnutí (nález Ústavního soudu ze dne 2. 9. 2010, sp. zn. II. ÚS 1617/10), zásadu předvídatelnosti soudního rozhodování a zásadu kontradiktornosti.

[5] Stěžovatel je přesvědčen, že zadržováním částky 1000 Kč bylo podstatně zasaženo do jeho práv. Stěžovatel nemá žádné úspory, neboť jeho příjmy odpovídají nezbytným výdajům. Částka 1000 Kč není pro běžného člověka částkou bagatelní, ale může podstatně ovlivnit jeho ekonomickou jistotu a životní standard. Navíc se tak stalo v době před Vánoci, kdy se stěžovatel potýkal s napjatým rozpočtem. Zdůraznil, že v obdobné věci již NSS připustil, že zadržování opožděně uhrazené částky ve výši 1000 Kč kráčí práva provozovatele vozidla (viz rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2019, čj. 6 As 167/2019-36). Shrnuje, že zadržování částky 1000 Kč po dobu 4 měsíců obecně dosahuje dostatečné intenzity, protože pro běžného člověka se jedná o částku nikoliv bagatelní. Krajský soud však vyšel z nesprávného názoru, že zadržování této částky po dobu 4 měsíců dosahuje „*zcela mírné intenzity*“; krajský soud byl patrně ovlivněn majetkovými poměry rozhodujících soudců, které jsou významně lepší než majetkové poměry „*průměrného člověka*“.

[6] Stěžovatel zdůraznil, že v jeho případě nastaly také výjimečné důvody, kvůli kterým v onom období pro něj měla částka 1000 Kč jinou hodnotu než obvyklou ekonomickou „*cenu peněz*“. Tuto částku uhradil stěžovatel dva týdny před Vánocemi. Stěžovatel má rodinu a rád by všem koupil dárky, které si přejí, ale s ohledem na jeho majetkové poměry je to velmi složité. Jako poslední kupoval stěžovatel dárek synovi, který si přál tablet. Stěžovatel však náhle musel uhradit určenou částku, na tento dárek mu již nezbylo dost peněz a synovi mohl koupit dárek jen o cca 1000 Kč levnější, který se nesetkal s takovým nadšením. Uvedené bylo důvodem „*značného ochlazení jejich vztahu a vzájemného odcizení, což žalobce věcně vzato chápe, protože synovi slíbil, že mu tablet zakoupí, ale zklamal jej*“. K důkazu stěžovatel navrhl výslech svého syna, byť nepředpokládá, že by soud jeho návrhu vyhověl. Pro úplnost stěžovatel dodal, že jeho celková majetková situace se již o něco zlepšila, ale újma, která mu pro výše uvedené vznikla, již nejspíše nemůže být nahrazena.

[7] Stěžovatel namítl, že intenzita zkrácení práv není definičním znakem nezákonného zásahu. Podle § 82 s. ř. s. zcela postačuje, pokud dojde k přímému zkrácení veřejného subjektivního práva. Podle stěžovatele právní řád soudům ani neumožňuje užití zásady *de minimis non curat praetor*, snad pouze v případě, jednalo-li by se o zcela zjevně šikanózní nebo bezúčelné podání. O tento případ se však v projednávané věci nejedná. Zamítnutí žaloby z tohoto důvodu

pokračování

proto představuje protiústavní odepření spravedlnosti. Odkaz krajského soudu na usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 21. 7. 2009, čj. 1 Ao 1/2009-120, je nepřiléhavý. V usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 8. 2018, sp. zn. I. ÚS 2549/18, sice Ústavní soud dovodil, že se nezabývá záležitostmi, které jsou podle jeho názoru bagatelní. Ústavní soud však (na rozdíl od krajského soudu) není součástí soustavy obecných soudů, ale stojí nad ní.

[8] Stěžovatel v této souvislosti považuje za přílehlavý rozsudek Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) ze dne 2. 9. 1998 ve věci *Lauko proti Slovensku*, stížnost č. 26138/95. NSS sice v rozsudku sp. zn. 9 As 138/2019 dovodil, že právo předložit věc k posouzení nezávislému a nestrannému soudu dle čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (Úmluva) se vztahuje pouze na trestní obvinění, ale s tímto závěrem souhlasit nelze. Podle názoru stěžovatele se právo na spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy nevztahuje pouze na „trestní obvinění“, ale také na „občanská práva a závazky“. ESLP např. uznal, že pod čl. 6 odst. 1 Úmluvy spadají žaloby na nedbalost policie (rozsudek ESLP ze dne 25. 3. 1993 ve věci *Osman proti Spojenému království*, stížnost č. 13134/87) nebo žaloby na místní orgány (rozsudek ESLP ze dne 10. 2. 2001 ve věci *Z. a ostatní proti Spojenému království*, stížnost č. 29392/95). ESLP obecně považuje za řízení, jež spadají do působnosti článku 6 odst. 1 Úmluvy, taková, která jsou ve vnitrostátním právu řazena pod „veřejnoprávní“ a jejichž výsledky jsou rozhodující pro soukromá práva a závazky. Nicméně, i kdyby tato věc nespádala pod čl. 6 odst. 1 Úmluvy, nepochybně spadá pod čl. 36 odst. 1 Listiny.

[9] Lichý je podle stěžovatele také poukaz krajského soudu na posuzování drobných pochybení ve správním řízení, neboť přímo z § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. vyplývá, že pouze „podstatná procesní vada“, která „mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí“ povede k úspěchu žaloby. V případě zásahové žaloby ovšem nic takového není stanoveno.

[10] V projednávané věci byly definiční znaky nezákonného zásahu podle § 82 s. ř. s. naplněny, stěžovateli nelze nezákonnost zásahu upírat, a to ani z toho důvodu, že se jedná o bagatelní částku.

[11] Dále stěžovatel popřel, že by uhradil danou částku vědomě opožděně. Poté, co mu výzva k její úhradě byla doručena, přeposlal ji spolku Ochrana řidičů, o. s., jehož byl členem, a tento spolek požádal, aby v této věci učinil na jeho účet a jeho jménem to, co je podle spolku nejlepší s ohledem na všechny okolnosti případu. Spolek dospěl k závěru, že je to právě úhrada předmětné částky, kterou také se souhlasem stěžovatele provedl z jeho účtu (stěžovateli vznikl závazek tuto částku spolku nahradit). Vzhledem k tomu, že stěžovatel zaslal spolku pouze výzvu a nikoli rovněž příslušnou obálku, nemohl spolek ověřit, kdy přesně byla výzva stěžovateli doručena. Z tohoto důvodu spolek v době uhrazení dané částky nemohl rozeznat, že stěžovatel předal výzvu již po lhůtě splatnosti určené částky.

[12] Stěžovatel rovněž namítl, že nebyl krajským soudem poučen o tom, že má vysvětlit, proč byla určená částka hrazena z účtu spolku. Stěžovatel nemohl předvídat, že podle krajského soudu by měl prokázat právní důvod, pro který za něj spolek uhradil určenou částku. Krajský soud tak porušil zásadu poučovací, zásadu předvídatelnosti soudního rozhodování a zákaz překvapivých rozhodnutí.

[13] Podle stěžovatele mohla být tato částka uhrazena třetí osobou, přičemž účel spolku nijak nenasvědčuje tomu, že by se dopouštěl nevhodných procesních taktik.

[14] Krajský soud se mylí i v hodnocení účelu žaloby, neboť podání zásahové žaloby za účelem získání spolehlivého podkladu pro satisfakční řízení dle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, je zcela v souladu se záměrem zákonodárce, který zavedl možnost domáhat se správní žalobou deklarace nezákonnosti ukončeného zásahu. Stěžovatel ovšem nepodal žalobu jen z tohoto důvodu, ale také proto, aby dosáhl nápravy způsobené nemajetkové újmy, zejména zásahu do své důvěry v právo. Ani kdyby snad měl krajský soud pravdu, neopravňovalo by ho to k zamítnutí žaloby.

[15] Dále stěžovatel a jeho zástupce vyjádřili svůj nesouhlas s vyvěšením jejich osobních údajů na webu NSS a trvali na anonymizaci rozhodnutí v této věci.

[16] Stěžovatel navrhl, aby NSS napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[17] Žalovaný se kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[18] Kasační stížnost není důvodná.

[19] Obdobným případem se NSS zabýval již v rozsudku ze dne 11. 7. 2019, čj. 9 As 138/2019-35, přičemž desátý senát s jeho závěry stejně jako krajský soud v plném rozsahu souhlasí a přebírá je. Kasační stížnost v nyní projednávané věci totiž v podstatě není ničím jiným než nesouhlasem s předcházejícími závěry NSS v uvedeném rozsudku.

[20] Nejvyšší správní soud nejprve rekapituluje nesporný skutkový stav. Žalovaný vyzval stěžovatele výzvou ze dne 19. 11. 2018 k uhrazení pokuty ve výši 1000 Kč ve lhůtě 15 dnů, a to za přestupek překročení nejvyšší povolené rychlosti vozidlem, jehož provozovatelem je stěžovatel. Tato výzva byla stěžovateli doručena dne 28. 11. 2018, takže lhůta 15 dnů uplynula dne 13. 12. 2018. Žalobce však tuto částku uhradil bezhotovostním převodem až dne 17. 12. 2018, tedy čtyři dny po splatnosti. Žalovaný žalobci vrátil částku 1000 Kč dne 19. 3. 2019.

[21] Podle § 125h zákona o silničním provozu platí:

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností bezodkladně po zjištění nebo oznámení přestupku vyzve provozovatele vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku, k uhrazení určené částky, pokud

a) jsou splněny podmínky podle § 125f odst. 2,

b) totožnost řidiče vozidla není známa nebo není zřejmá z podkladu pro zahájení řízení o přestupku a c) porušení je možné projednat uložením pokuty příkazem na místě.

(...)

(3) Určená částka je splatná do 15 dnů ode dne doručení výzvy podle odstavce 1.

(...)

(5) Je-li určená částka uhrazena nejpozději v den splatnosti, obecní úřad obce s rozšířenou působností věc odloží. V opačném případě obecní úřad s rozšířenou působností pokračuje v šetření přestupku. O tomto postupu poučí obecní úřad obce s rozšířenou působností provozovatele vozidla ve výzvě podle odstavce 1.

(...)

(7) Je-li určená částka uhrazena po dni splatnosti, obecní úřad ji bezodkladně vrátí provozovateli vozidla.

(8) Určená částka je příjmem obce, jejíž obecní úřad vyzval provozovatele vozidla k uhrazení určené částky.

pokračování

[22] Žalovaný ovšem žalobci vrátil částku 1000 Kč až dne 19. 3. 2019, tedy více jak 3 měsíce poté, co stěžovatel částku opožděně uhradil. Jak bylo rekapitulováno výše, stěžovatel se žalobou neúspěšně domáhal deklarace toho, že zadržování finančních prostředků ve výši 1000 Kč bylo nezákonným zásahem.

[23] Podle § 82 s. ř. s. *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*

[24] Judikatura NSS (viz např. bod 13 rozsudku ze dne 31. 8. 2017, čj. 4 As 117/2017-46, č. 3631/2017 Sb. NSS) dovodila, že ochrana podle § 82 s. ř. s. je důvodná tehdy, pokud jsou kumulativně splněny všechny podmínky stanovené v tomto ustanovení. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno (5. podmínka).

[25] Krajský soud žalobu zamítl pro nesplnění podmínky představující zkrácení stěžovatelových práv ve smyslu § 82 s. ř. s. NSS s tímto hodnocením souhlasí.

[26] Smyslem zakotvení žaloby proti nezákonnému zásahu je, aby nejen rozhodnutí a nečinnost správního orgánu, ale také další zásahy, které zasahují do veřejných subjektivních práv jednotlivce, byly podrobeny účinné soudní ochraně. Účinnou soudní ochranu je ovšem třeba poskytnout jen tehdy, pokud orgány veřejné správy zasahují (popř. zasáhly, jde-li o deklaraci nezákonného zásahu) do veřejných subjektivních práv nebo povinností jednotlivce, tj. stanoví mu nové povinnosti, které dosud neměl, anebo jej odmítají zbavit určitých povinností, které již má; přiznávají, anebo odmítají mu přiznat určitá jednotlivcem nárokováná práva; jinak zasahují do jeho práv konáním, anebo opomenutím, tedy mj. i nekonáním v případě, že právo stanovuje povinnost veřejné správy za stanovených podmínek konat, ať již předepsanou formou, anebo fakticky (usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 11. 2010, čj. 7 Aps 3/2008-98, č. 2206/2011 Sb. NSS).

[27] Za nezákonný zásah nelze považovat jakýkoli nezákonný postup správního orgánu, ale pouze ten, který dosáhne určité intenzity. Jen takový postup může naplnit podmínky § 82 s. ř. s. Ochrana ve smyslu § 82 s. ř. s. je totiž nutné poskytnout jen proti nezákonným postupům, které představují reálný (nikoliv jen imaginární či mizivý) dopad do práv žalobce. Judikatura správních soudů požadavek určité minimální intenzity nezákonného postupu zpravidla akceptuje v hodnocení okolností konkrétní věci. Proto pouze „podle okolností“ může být nezákonným zásahem i zahájení a provádění daňové kontroly (usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 8. 2005, čj. 2 Afs 144/2004-110), nezákonná výzva k prokázání příjmů dle § 38x zákona o daních z příjmů (rozsudek NSS ze dne 13. června 2019, čj. 9 Afs 64/2019-52), bránění žadateli v osobním podání žádosti o zaměstnaneckou kartu (rozsudek rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, čj. 10 Azs 153/2016-52) a mnohé další případy.

[28] K uplatnění zásady *de minimis non curat praetor* se NSS ostatně přihlásil právě v rozsudku ve věci sp. zn. 9 As 138/2019, v němž odkázal nejen na rozhodovací činnost Ústavního soudu, ale též např. na rozsudky NSS ze dne 16. 10. 2013, čj. 4 As 71/2013- 5, popř. ze dne 15. 4. 2010, čj. 8 As 56/2009-99. Konstatoval, že stejně jako drobné pochybení ve správním řízení není

důvodem pro rušení výsledného rozhodnutí, tak ani drobné pochybení, které nemohlo skutečně zasáhnout veřejná subjektivní práva jednotlivce, nemá být v souladu s rozebíranou zásadou označeno za nezákonný zásah. Dále poukázal na to, že obecně aplikovatelnost této zásady NSS přijal i v rozsudku ze dne 30. 11. 2018, čj. 5 As 182/2016-30, v jehož bodu 29 uvedl: „*V tomto ohledu nelze argumentovat tím, že rozdílová částka ve výši 500 Kč je částkou bagatelní a aplikovat (jinak použitelnou) tradiční právní zásadu de minimis non curat praetor podobně, jak to učinil krajský soud. Tento postup by ve svém důsledku vedl k faktickému odepření soudní ochrany a porušení práva na spravedlivý proces (k tomu srov. náleží Ústavního soudu ze dne 17. 1. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 9/2000, publ. pod č. 52/2001 Sb., vycházející mj. z judikatury Evropského soudu pro lidská práva, např. z rozsudku ze dne 2. 9. 1998 ve věci Lauko proti Slovensku, stížnost č. 26138/95, dle jehož závěru je řízení o přestupku, za který byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 300 slovenských korun, svou povahou řízením o trestním obvinění a v důsledku vyloučení možnosti předložit věc následně k posouzení nezávislému a nestrannému soudu, došlo k porušení práva na spravedlivý proces.*“ Rovněž v této věci se tedy NSS přihlásil k (jinak použitelné) zásadě *de minimis non curat praetor*, ovšem nemohl ji aplikovat v situaci, kdy se jednalo o rozhodování o odůvodněnosti „*trestního obvinění*“ proti jednotlivci ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

[29] K námitkám stěžovatele lze dále uvést, že ESLP v rozsudku ve věci *Osman proti Spojenému království* připomenul, že „*čl. 6 odst. 1 Úmluvy zaručuje každému právo na to, aby soud projednal jakýkoli spor týkající se jeho občanských práv nebo závazků. Zakotvuje tak "právo na soud", přičemž právo na přístup k soudu, tj. právo obrátit se na soud v civilní věci, představuje pouze jeden z jeho aspektů*“. NSS v této souvislosti podotýká, jak je uvedeno v Příručce ESLP k článku 6 Úmluvy, právo na spravedlivé řízení (občanská část), z níž stěžovatel zjevně čerpal, že podmínkou „*práva na soud*“ je také to, že „*spor musí být skutečný a závažný (Sporrong a Lönnroth proti Švédsku)*“. Rovněž je nutné připomenout, že rozsudek ve věci *Osman proti Spojenému království* se týká práva na účinné vyšetřování (resp. ochrany, kterou lze poskytnout jen trestní represí). Jak dále konstatoval Ústavní soud „*Byť judikatura ESLP k právu na účinné vyšetřování se výrazně formovala zejména na případech zásahu do fyzické integrity způsobeného jednotlivci veřejnou mocí, zejména jejími ozbrojenými složkami (srov. inter alia multa např. rozsudek ESLP ze dne 28. 10. 1998 ve věci Assenov a další proti Bulharsku, stížnost č. 24760/94, bod 102; rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 17. 9. 2014 ve věci Mocanu a další proti Rumunsku, č. stížností 10865/09 45886/07 32431/08, bod 317; či rozsudek ESLP ze dne 30. 9. 2004 ve věci Krastanov proti Bulharsku, stížnost č. 50222/99, bod 53), připouští, že právo na účinné vyšetřování může být založeno i tehdy, došlo-li k zásahu do fyzické integrity jednotlivce ze strany jiného jednotlivce s výkonem veřejné moci nijak nespojeného (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 25. 3. 1993 ve věci Osman proti Spojenému království, stížnost č. 13134/87, bod 115). Aby vůbec právo na účinné vyšetřování oběti podle čl. 3 Úmluvy v souvislosti se zásahem do fyzické integrity vzniklo, vyžaduje se určitá minimální intenzita (srov. např. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 20. 10. 2016 ve věci Muršić proti Chorvatsku, stížnost č. 7334/13, bod 99), která je však relativní, tedy závisí na posouzení všech okolností individuálního případu, jimiž jsou zejména délka zásahu, jeho fyzické a psychické následky, v některých případech i pohlaví, věk či zdravotní stav oběti (srov. např. rozsudek pléna ESLP ze dne 18. 1. 1978 ve věci Irsko proti Spojenému království, stížnost č. 5310/71, bod 162; rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 6. 4. 2000 ve věci Labita proti Itálii, stížnost č. 26772/95, bod 120; či rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 11. 7. 2006 ve věci Jalloh proti Německu, stížnost č. 54810/00, bod 67), dále pobnutí či cíl zásahu do fyzické integrity, jakož i celkový kontext, v němž k němu došlo, např. zda se tak stalo ve zjištěné atmosféře emocionálního vypětí (srov. např. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 1. 6. 2010 ve věci Gäfgen proti Německu, stížnost č. 22978/05, bod 88; či rozsudek ESLP ze dne 21. 12. 2000 ve věci Egmez proti Kypru, stížnost č. 30873/96, bod 78).*“ NSS zdůrazňuje, že i v těchto případech se vyžadovala určitá minimální intenzita zásahu. Obdobné platí též ohledně rozsudku ESLP ze dne 10. 2. 2001 ve věci *Z. a ostatní proti Spojenému království*, stížnost č. 29392/95. Argumentace stěžovatele uvedenými rozsudky tedy nemůže obstát, nadto se týkají právně i skutkově odlišných věcí. Na závěrech uvedených v rozsudku ve věci sp. zn. 9 As 138/2019 tedy není potřeba cokoli měnit.

pokračování

[30] Není ani důvod, proč by zásadu *de minimis non curat praetor* nemohl krajský soud aplikovat na postup, kterým se žalovaný nijak nevyjadřoval ke stěžovatelově odpovědnosti za dopravní přestupek, kvůli němuž stěžovatel původně pokutu uhradil, a kdy nešlo o trvalé zbavení majetku v důsledku nezákonného vyměření pokuty nad zákonem stanovenou horní hranici, ale - jak již uvedeno – toliko o dočasné „zadržení“ částky 1000 Kč po několik málo měsíců namísto jejího bezodkladného vrácení.

[31] Tato protiprávnost z podstaty věci nemohla do veřejných subjektivních práv a povinností stěžovatele nijak zásadně zasáhnout: nestanoví mu nové povinnosti, neodmítá jej určitých povinností zbavit; nepřiznává ani neodmítá mu určitá nárokovaná práva; ani jinak významně nezasahuje do jeho práv, ať již předepsanou formou, anebo fakticky.

[32] NSS se tedy ztotožňuje s krajským soudem, že postup žalovaného zasáhl do práv stěžovatele jen ve zcela nepatrné míře.

[33] K tomuto závěru vede NSS souběh několika okolností. Zaprvé je to skutečnost, že se jedná o zadržování relativně malé částky 1000 Kč po dobu několika málo (3) měsíců. Částku 1000 Kč sice nelze považovat za zcela zanedbatelnou, ale je třeba zdůraznit, že stěžovatelem tvrzený zásah nespočívá v trvalém odnětí (resp. ztrátě) této částky, ale pouze v jejím opožděném vrácení. Tato skutečnost má významný vliv na posouzení intenzity zásahu do práv stěžovatele, neboť „*hodnota újmy*“ odpovídá pouze hodnotě nemožnosti disponovat touto částkou po relativně krátké období. Tato „hodnota“ je pak i v projednávané věci podle názoru NSS zcela zanedbatelná.

[34] V obecné rovině lze samozřejmě se stěžovatelem souhlasit v tom, že i tisícikoruna v určitém období má pro některé osoby z výjimečných důvodů jinou hodnotu než obvyklou ekonomickou „*cenu peněz*“. Jedná se o ono „*podle okolností*“ konkrétní věci, jak rozvedeno výše. V projednávané věci však stěžovatel nic takového v řízení před krajským soudem netvrdil. K jeho tvrzením, jež v tomto směru uplatnil až v kasační stížnosti, pak nelze přihlížet, jak plyne z níže uvedeného.

[35] V nyní projednávané věci se o popsáný výjimečný případ nejedná. Jde přitom též o jinou situaci než ve stěžovatelem zmiňovaném rozsudku ze dne 21. 8. 2018, čj. 9 As 198/2018-37, v němž NSS po posouzení okolností věci uvedl, že za situace, kdy se jedná o zásah do soukromí, není třeba samostatně hodnotit intenzitu či rozsah takového zásahu. Uvedeným ovšem nijak nehodnotil, kdy k rozpoznatelnému zásahu do veřejných subjektivních práv vůbec nedošlo, jak bylo rozvedeno výše.

[36] Není sporu o tom, že žalovaný se zpozdil s vrácením zadržované částky, ale tento „*zásah*“ do stěžovatelových práv ze všech výše uvedených důvodů nedosáhl intenzity, která by umožňovala označit jej za „*nezákonný zásah*“. Nepatrné dotčení právní sféry jednotlivce, o něž se nyní jedná, nelze označit za „*zásah*“ do veřejných subjektivních práv jednotlivce, který by si zasluhoval ochranu žalobou podle § 82 s. ř. s.

[37] Zavádějící je v této souvislosti kasační námitka, že NSS v rozsudku ze dne 18. 12. 2019, čj. 6 As 167/2019-36, připustil, že zadržování opožděně uhrazené částky ve výši 1000 Kč krátí práva provozovatele vozidla. V uvedeném rozsudku totiž NSS pouze dovodil, že provozovatel vozidla (poplatník) je aktivně legitimován k podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím v nevrácení částky uhrazené provozovatelem vozidla na výzvu podle § 125h zákona

o silničním provozu bezodkladně po lhůtě splatnosti i v případě, že za něj byla určena částka uhrazena jinou osobou (plátce). Meritem věci se tedy NSS v tomto rozsudku vůbec nezabýval.

[38] Stěžovatel v kasační stížnosti oproti řízení ve věci sp. zn. 9 As 138/2019 zdůrazňuje, že krajský soud byl povinen jej poučit o jeho povinnosti tvrdit a prokázat svá tvrzení, že se v jeho případě o výjimečný případ jedná, ale této námitce nelze přisvědčit. Dále stěžovatel vytýká, že nebyl krajským soudem poučen o tom, že má vysvětlit, proč byla určena částka hrazena z účtu spolku Ochrana řidičů, o. s.

[39] Podle § 49 odst. 4 s. ř. s. *jednání zahajuje a řídí předseda senátu. O námitkách proti opatření předsedy senátu při řízení jednání rozhoduje usnesením senát. Předseda senátu vede účastníky k tomu, aby se vyjádřili i o těch skutkových a právních otázkách, které podle mínění soudu jsou pro rozhodnutí určující, i když v dřívějších podáních účastníků uplatněny nebyly.*

[40] Z protokolu o jednání ze dne 30. 10. 2019 je zjevné, že stěžovatel ani jeho zástupce se k jednání u krajského soudu nedostavili (zástupce stěžovatele se řádně z tohoto jednání omluvil v podání ze dne 29. 10. 2019). NSS tak musí konstatovat, že svou neúčastí se stěžovatel (i jeho zástupce) sám zbavil možnosti případného poučení krajským soudem podle § 49 odst. 4 s. ř. s. Stěžovatel již z tohoto důvodu se svými námitkami, které se týkají údajného porušení poučovací povinnosti krajským soudem, nemůže být úspěšný, aniž by bylo zapotřebí se blíže samostatně zabývat rozsahem poučovací povinnosti krajského soudu.

[41] Argumentace stěžovatele v kasační stížnosti, v níž tvrdí, že se zhoršily vztahy mezi ním a jeho synem, neboť právě pro chybějící tisícikorunu mu nemohl k Vánocům koupit tablet, sice svědčí o vysoké míře kreativity, avšak s ohledem na svou bizarnost (až grotesknost) je také ukázkou naprosté nevěrohodnosti. Za této situace tedy není ani dán důvod k svědeckému výsledku syna stěžovatele.

[42] Dále NSS konstatuje, že pro posouzení konkrétních okolností nyní projednávané věci je zcela zásadní posouzení chování samotného stěžovatele před podáním zásahové žaloby. Byl to totiž právě stěžovatel, kdo pokutu po výzvě opožděně uhradil. Zásah, tj. bezodkladné nevrácení předmětné částky, si ovšem uvědomil až ve chvíli, kdy mu ji žalovaný vrátil. Do té doby se proti tomuto postupu nijak nebránil. Rovněž z tohoto jednání je bez důvodných pochybností zjevné, že si sám stěžovatel s ohledem na velikost dané částky a krátkost doby jejího zadržování ani nebyl vědom, že se mu děje nějaké příkoří.

[43] NSS přitom přisvědčuje stěžovateli, že částka, která byla opožděně zaplacená, nemusela být nutně zaplacená stěžovatelem, ale i třetí osobou – spolkem Ochrana řidičů, o. s. (srov. již citovaný rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2019, čj. 6 As 167/2019-36). To ostatně nezpochybnil ani krajský soud, který však výstižně uvedl, že předmětná částka byla spolkem nejen (opožděně) uhrazena žalovanému, ale také tomuto spolku vrácena. Stěžovatel pak v řízení před krajským soudem nevysvětlil, jak konkrétně se mohlo dotknout jeho práv vrácení dané částky na účet spolku. Lze tedy s krajským soudem souhlasit, že se mohlo jednat pouze o určitou procesní taktiku. V této souvislosti NSS zdůrazňuje, že k vysvětlení, které k těmto okolnostem podal stěžovatel v kasační stížnosti, již nemohl při svém rozhodování přihlížet, jak rozvedeno výše ve vztahu k poučovací povinnosti krajského soudu.

[44] Stěžovatel v žalobě uvedl, že zásahovou žalobu podal proto, aby získal podklad pro uplatnění nároku na náhradu újmy způsobené nesprávným úředním postupem podle zákona č. 82/1998 Sb.

pokračování

[45] Opět ve shodě s rozsudkem ve věci sp. zn. 9 As 138/2019 a krajským soudem NSS uvádí, že vyhovění zásahové žalobě není nutnou podmínkou pro úspěšný postup podle zákona č. 82/1998 Sb, což plyne z důvodové zprávy k zákonu č. 303/2011 Sb., kterým byla do § 82 s. ř. s. zakotvena možnost domáhat se deklarování nezákonnosti již skončeného zásahu. Tato změna sledovala především významný psychologický efekt pro poškozené účastníky, neboť podle zákona č. 82/1998 Sb., není pro uplatnění náhrady škody způsobené úředním postupem (pod který se zařazuje i nezákonný zásah), na rozdíl od nezákonného rozhodnutí, vyžadováno předchozí rozhodnutí o nesprávnosti úředního postupu, resp. deklarace nezákonnosti předmětného zásahu soudem. Neobstojí kasační námitka, že se stěžovatel žalobou domáhal také „nápravy způsobené nemajetkové újmy, zejména zásahu do své důvěry v právo“. Jak výše podrobně rozvedeno, do práv stěžovatele bylo zasaženo ve zcela mizivé míře.

[46] Na základě výše uvedeného tedy NSS uzavírá, že ani v projednávané věci se nejednalo o zásah, kterým by stěžovatel mohl být zkrácen na svých veřejných subjektivních právech. Krajský soud tedy postupoval správně, když v nyní projednávané věci vycházel z rozsudku ve věci sp. zn. 9 As 138/2019 a svým rozsudkem žalobu stěžovatele zamítl (na oba rozsudky NSS v podrobnostech odkazuje).

[47] Polemikou stran nezveřejňování osobních údajů a plné anonymizace rozsudků se již NSS opakovaně zabýval, proto nebude své úvahy opakovat a ve stručnosti odkazuje na předchozí rozhodnutí (usnesení ze dne 25. 5. 2017, čj. Nao 175/2017-161, rozsudky ze dne 6. 2. 2019, čj. 9 As 429/2018-35, či ze dne 23. 10. 2019, čj. 6 As 106/2019-33, atd.).

IV. Závěr a náklady řízení

[48] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[49] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalovanému nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec jeho běžné činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 7. dubna 2020

Ondřej Mrákota
předseda senátu